

**Dyrektor Izby Administracji
Skarbowej we Wrocławiu**

UNP: 0201-20-072035

Znak sprawy: 0201-IWW.0921.4.2020

Pani
Joanna Szczygielska
Naczelnik Urzędu Skarbowego
Wrocław-Śródmieście

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Kontrolę przeprowadzono na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. Nr 224) oraz zarządzenia nr 81/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu z 13 kwietnia 2017 r. w sprawie kontroli w podległych urządach.

1	Nazwa kontrolowanego urzędu	Urząd Skarbowy Wrocław-Śródmieście	
		Imię i nazwisko naczelnika urzędu	Pani Joanna Szczygielska
2	Zakres kontroli	Monitorowanie podmiotów w upadłości. Okres objęty kontrolą: 1.01 – 31.12.2019 r.	
3	Upoważnienie do kontroli	IWW/0921-4/2020	
4	Termin kontroli	19.02. – 20.03.2020 r.	
5	Imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolera	Joanna Polak - starszy ekspert skarbowy Joanna Jaworska - starszy ekspert skarbowy Joanna Pelc - starszy ekspert skarbowy	

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu przekazuje sprawozdanie z kontroli sprawdzającej przeprowadzonej w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w wyniku przeprowadzonej w okresie 15.03. – 07.04.2017 r. kontroli instytucjonalnej w zakresie *Naczelnik Urzędu Skarbowego jako wierzyciel publicznoprawny w postępowaniu upadłościowym w latach 2014 – 2016*. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłową organizację pracy na odcinku dochodzenia należności budżetowych w postępowaniu upadłościowym, w tym brak procedur w przedmiotowym zakresie. Ponadto stwierdzono brak w dokumentacji badanych spraw dokumentów świadczących aktywnym uczestnictwie Naczelnika Urzędu Skarbowego w postępowaniu

Skarbowa

upadłościowym, brak faktycznego nadzoru Naczelnika Urzędu Skarbowego nad zagadnieniami objętymi kontrolą oraz brak jego udziału w jakimkolwiek stadium postępowania upadłościowego, jako wierzyciela publicznoprawnego. Zwrócono również uwagę na brak współpracy między komórkami organizacyjnymi Urzędu, który był przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości. Ze względu na poprzednie ustalenia i przyznaną ocenę negatywną przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, w ramach której na wybranej próbie sprawdzono realizację zaleceń.

I. Organizacja pracy w zakresie postępowania Urzędu Skarbowego ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości

Organizacja pracy komórki ds. wierzycielskich została unormowana:

1. Zarządzeniem nr 33/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu z 8.03.2017 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Skarbowego Wrocław-Śródmieście, zmienionym Zarządzeniem nr 68/2019 z 31.10.2019 r.

W § 24 tego dokumentu określono zadania Referatu Spraw Wierzycielskich (SEW), w szczególności: prowadzenie spraw w zakresie odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe, inicjowanie i udział w postępowaniach upadłościowym, naprawczym, likwidacyjnym i restrukturyzacyjnym, w tym występowanie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, dotyczących orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Wewnętrzną procedurą postępowania P-011/I ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości w Urzędzie Skarbowym Wrocław – Śródmieście obowiązującą od 1.09.2017 r. do 31.10.2019 r., zmienioną procedurą P-011/I/2 obowiązującą od 1.11.2019 r.

W procedurze tej określono sposób postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości w celu efektywnej likwidacji ich zaległości podatkowych, mechanizmy pozwalające na aktywną współpracę między komórkami organizacyjnymi urzędu w celu efektywnego zarządzania wierzytelnościami, szczególnie ich terminową windykacją oraz zakres czynności podejmowanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego jako wierzyciela publicznoprawnego na poszczególnych etapach postępowania upadłościowego. Określono w niej zadania i odpowiedzialność uczestników tego procesu m.in. kierownika urzędu (Naczelnika Urzędu Skarbowego lub upoważnionego Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego), który aktywnie uczestniczy jako wierzyciel publicznoprawny na każdym etapie postępowania upadłościowego, w szczególności sprawuje ogólny nadzór nad efektywnym zarządzaniem wierzytelnościami podmiotów w upadłości, w tym zatwierdza kartę podjętych czynności w postępowaniu upadłościowym oraz projekt zgłoszenia wierzytelności. Natomiast bezpośredni nadzór nad czynnościami wykonywanymi w ramach postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości pod względem ich prawidłowości i terminowości oraz nad efektywnym zarządzaniem wierzytelnościami podmiotów w upadłości sprawuje Kierownik SEW. Monitoruje on prawidłowość dokumentowania działań, w tym prawidłowość i terminowość uzupełniania wpisów do karty podjętych czynności w postępowaniu upadłościowym, akceptuje również projekt zgłoszenia wierzytelności. Do pracownika SEW w szczególności należy rejestracja informacji o upadłości dłużnika w aplikacjach informatycznych urzędu oraz w ewidencji upadłości, prowadzenie na bieżąco karty podjętych czynności w postępowaniu upadłościowym, informowanie odpowiednich komórek organizacyjnych urzędu o ogłoszonej upadłości dłużnika, przygotowanie projektu zgłoszenia wierzytelności oraz przekazanie zgłoszenia wierzytelności w terminie do sądu. Ponadto do jego obowiązków należy przeglądanie listy wierzytelności oraz planu podziału funduszy masy upadłości i weryfikacja zapisów pod kątem danych zawartych w zgłoszeniu wierzytelności. W przypadku różnic pomiędzy zamieszczonymi informacjami, pracownik przekazuje akta dłużnika do radcy prawnego celem zweryfikowania konieczności sporządzenia sprzeciwu do listy wierzytelności lub zarzutów do planu podziału funduszy masy upadłości. Radca prawny opiniuje projekt zgłoszenia wierzytelności oraz projekt pisma procesowego – sprzeciw do listy wierzytelności lub zarzuty do planu podziału funduszy masy upadłości. Ponadto na pisemny wniosek Kierownika SEW reprezentuje Skarb Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław – Śródmieście w postępowaniu przed sądem.

3. Zarządzeniem nr 9/2014 NUS Wrocław – Śródmieście z 30.06.2014 r. w sprawie organizacji pracy w Dziale Spraw Wierzycielskich, które Zarządzeniem nr 5/2015 Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław – Śródmieście z 31.03.2015 r. w sprawie przekształcenia dokumentów prawa wewnętrznego w wewnętrzne procedury postępowania z upływem 31.03.2015 r. uległo przekształceniu w wewnętrzną procedurę postępowania (dalej zw. procedurą).

W § 4 tego dokumentu wskazano m. in., że pracownicy zatrudnieni na stanowisku pracy do spraw orzecznictwa w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, zabezpieczeń i odpowiedzialności za zobowiązania, orzekają o odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe w celu ich wyegzekwowania, inicjują i biorą udział w postępowaniach upadłościowych i naprawczych, w tym występują z wnioskami o ogłoszenie upadłości oraz biorą udział w postępowaniach dotyczących orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. W załącznikach nr 3 i 4 określono tryb postępowania w sprawach orzekania odpowiedzialności podatkowej odpowiednio - wspólników spółek osobowych oraz wspólników spółek kapitałowych.

Do 31.10.2019 r. bezpośredni nadzór nad Referatem Spraw Wierzycielskich sprawował Pierwszy Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego, natomiast od 1.11.2019 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego.

II. Kontrola funkcjonalna w kontrolowanym zakresie

Decyzją nr 1/2019 Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław - Śródmieście z 25.01.2019 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontroli funkcjonalnej w 2019 r. w załączniku nr 1 wskazano czynności oraz częstotliwość ich przeprowadzenia m. in. dla Kierownika Referatu Spraw Wierzycielskich (SEW).

Z przedłożonej *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* wynika, że Kierownik SEW zrealizował 2 kontrole w obszarze zarządzania zaległościami podatkowymi w zakresie postępowań ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości:

- **28.06.2019 r.** - kontrolą objęto I półrocze 2019 r. – w wyniku weryfikacji 5 spraw nie stwierdzono uchybień. Wierzytelności podmiotów w upadłości zostały zgłoszone w terminie. W przypadku ogłoszenia listy wierzytelności upoważniony pracownik sprawdził listę wierzytelności. NUS nie składał sprzeciwu co do uznania wierzytelności z uwagi na ich uznanie w całości. Brak zaleceń pokontrolnych.
- **31.12.2019 r.** - kontrolą objęto II półrocze 2019 r. – w wyniku analizy 5 spraw nie stwierdzono uchybień. Wierzytelności podmiotów w upadłości zostały zgłoszone w terminie. W przypadku ogłoszenia listy wierzytelności upoważniony pracownik sprawdził listę wierzytelności. NUS nie składał sprzeciwu, co do uznania wierzytelności z uwagi na ich uznanie w całości. Brak zaleceń pokontrolnych.

Przedłożono również dwa Protokoły ze spotkania pracownika zajmującego się sprawami z zakresu upadłości oraz Kierownika SEW (z 1.07.2019 r. oraz 31.12.2019 r.). Omówiono informacje o ogłoszonych upadłościach dłużników, sprawdzono wpisy tych informacji w ewidencji upadłości oraz czy zgłoszono wierzytelności podmiotów do sądu w terminie przewidzianym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości. Ponadto ustalono w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (MSiG) ogłoszenia dotyczące m. in. *List wierzytelności i Planów podziału* dla 19 podmiotów w I półroczu 2019, natomiast w II półroczu dla 20 podmiotów.

III. Naczelnik Urzędu Skarbowego jako wierzyciel należności publicznoprawnych w postępowaniu upadłościowym

Próbą kontroli objęto wszystkie podmioty (11 spraw), w stosunku do których NUS zgłosił wierzytelność, ujęte w ręcznym rejestrze o nr 0228-SEW.724...2019 prowadzonym przez komórkę SEW, w celu ewidencjonowania pism informujących o upadłości podmiotu, bądź prowadzonym postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Kontroli poddano sprawy zaewidencjonowane w Bibliotece Akt pod sygnaturą: 0228-SEW.724.206.2019, 0228-SEW.724.233.2019, 0228-SEW.724.653.2019, 0228-SEW.724.546.2019, 0228-SEW.724.521.2019, 0228-SEW.724.116.2019, 0228-SEW.724.659.2019, 0228-SEW.724.475. 2019, 0228-SEW.724.397. 2019, 0228-SEW.724.196.2019, 0228-SEW.724.1.2019.

Analiza działań podjętych przez Urząd wobec ww. podmiotów w zakresie postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości wykazała:

1. Wszystkie sprawy zostały zarejestrowane w Bibliotece Akt oraz w prowadzonej przez komórkę ewidencji upadłości (zawierającej w 2019 r. łącznie 747 wpisów).

2. Wobec wszystkich podmiotów objętych próbą kontroli stwierdzono, że w aktach spraw zamieszczano kopię informacji z MSiG wraz z datą jego ogłoszenia. W kontrolowanych przypadkach zgłoszenie wierzytelności wniesiono w terminie wskazanym przez Sąd tj. w przeciągu 30 dni, poza jednym przypadkiem, gdzie zgłoszenia dokonano w 31 dniu. Nie miało to jednak wpływu na uznanie przez Syndyka upadłego zgłoszonej wierzytelności (nr sprawy 0228-SEW.724.475.2019).
3. Każdorazowo po otrzymaniu informacji o upadłości podmiotu w czasie 1-3 tygodni, w jednym tylko przypadku po 3 miesiącach (nr sprawy 0228-SEW.724.1.2019) komórka SEW występowała z pismem do komórek organizacyjnych wymienionych w procedurze, o udzielenie informacji dot. upadłego. Komórki odpowiadały udzielając informacji odpowiednio do ich zakresu: SER - należności głównej, odsetek, kosztów upomnienia, SEE - kosztów egzekucyjnych oraz w zakresie postępowania egzekucyjnego, SVP - postępowania podatkowego i SKP - kontroli podatkowej.
4. Po zebraniu wszystkich niezbędnych danych oraz dokumentów dot. sytuacji upadłego pracownik SEW sporządzał projekt zgłoszenia wierzytelności, który zgodnie z pkt 8 rozdziału 5 Procedury P-011/1/2 powinien być akceptowany przez kierownika SEW, opiniowany przez radcę prawnego oraz zatwierdzony i podpisany przez Naczelnika Urzędu.

Dokonane w tym zakresie ustalenia wykazały brak na jednym projekcie zgłoszenia wierzytelności podpisu kierownika SEW (nr sprawy 0228-SEW.724.206.2019), na trzech radcy prawnego (nr sprawy 0228-SEW.724.233, 196, 206.2019) i na wszystkich Naczelnika Urzędu.

W odniesieniu do braku sprawdzenia przez radcę prawnego projektu pod względem formalnym kierownik SEW wyjaśnił, że *radca prawny reprezentuje Skarb Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław — Śródmieście w postępowaniu przed sądem na pisemny wniosek kierownika SEW. Zasada wymieniona w punkcie 12 nie ma zastosowania w przypadku nieobecności radcy prawnego w siedzibie urzędu". Zapis powyższy należy czytać mając na uwadze całość procedury tj. w przypadku nieobecności radcy prawnego w siedzibie urzędu zasady związane z jego zadaniami wynikającymi z procedury nie mają zastosowania. Nie musi więc radca prawny opiniować pism procesowych przez co rozumie się również projekty. Takie też były intencje twórcy procedury. Ponieważ zgłoszenie wierzytelności do sądu jest ograniczone terminem, który jest nieprzekraczalny i wynika z ogłoszenia w MSiG, nie może być uzależnione od nieobecności radcy prawnego w siedzibie urzędu.*

Należy zauważyć, że radca prawny opiniując projekt zgłoszenia wierzytelności, niejako potwierdza zapoznanie się z przedłożonymi dokumentami, ich prawidłowością i kompletnością. Swoim podpisem poświadczając ich sprawdzenie pod względem formalnym, co daje pewność wierzycielowi – tu NUS, że składany wniosek jest kompletny i prawidłowy pod względem formalnym, nie posiada również wad i braków formalnych oraz prawnych. W przedłożonych dokumentach, właśnie na projekcie wniosku radca prawny dokonywał adnotacji dot. uwzględnienia, bądź uzupełnienia braków w zakresie zamieszczanych we wniosku dokumentów lub kwot wierzytelności. Zatem zaniechanie przedkładania radcy prawnemu projektu, ze względu na jego czasową nieobecność, może negatywnie wpłynąć na prawidłowość prowadzenia po stronie wierzyciela postępowania upadłościowego. Tym bardziej, że przed zgłoszeniem wierzytelności do sądu ten brak mógł być uzupełniony.

Odnosnie braku podpisu NUS na projekcie zgłoszenia wierzytelności kierownik komórki SEW wyjaśnił, że *w procedurze postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości w Urzędzie Skarbowym Wrocław — Śródmieście - w rozdziale 5 punkt 8 znalazł się zapis: W sytuacji gdy dłużnik posiada zaległości w urzędzie skarbowym pracownik SEW przygotowuje projekt zgłoszenia wierzytelności, który akceptuje kierownik SEW, opiniuje radca prawny i zatwierdza i podpisuje Naczelnik Urzędu". Zapis powyższy należy czytać mając na uwadze całość procedury. Naczelnik Urzędu zatwierdza i podpisuje zgłoszenie wierzytelności. Projekt zgłoszenia wierzytelności akceptuje kierownik SEW i opiniuje radca prawny. Dalej dodał, że Naczelnik zatwierdza i podpisuje ostateczną wersję zgłoszenia wierzytelności. Pomimo takiego zapisu Naczelnik Urzędu czynnie uczestniczy w postępowaniu upadłościowym również na etapie tworzenia projektu zgłoszenia wierzytelności. Kierownik Jednostki ponad zakres objęty procedurą dodatkowo przegląda i akceptuje ustnie ww. projekt, przekazując w miarę potrzeby swoje uwagi.*

Zdaniem kontrolujących wyjaśnienia te nie zasługują na uznanie, gdyż zapis procedury jest w tej kwestii jednoznaczny.

5. W badanej próbie w odniesieniu do wszystkich spraw pracownik komórki SEW na podstawie udzielonego przez NUS upoważnienia przeglądał listy wierzytelności sporządzane przez syndyka. Z tych czynności wykonywał fotokopię dokumentów oraz sporządzał adnotację o zgodności przedstawionych na liście wierzytelności przez syndyka z ich zgłoszeniem przez NUS.
6. We wszystkich skontrolowanych sprawach pracownik SEW zakładał zgodnie z procedurą *Kartę podjętych czynności w postępowaniu upadłościowym*, w której zamieszczał m.in. datę upadłości, datę zgłoszenia wierzytelności, kwoty i kategorie, w których wierzytelności zostały zgłoszone, termin i datę do wniesienia sprzeciwu do listy wierzytelności, informację o sprawdzeniu w MSiG ostatecznego planu podziału funduszy masy upadłości oraz termin i datę do wniesienia zarzutów do planu podziału funduszy masy upadłości. Informacje zawarte na *Kartach* ... były zgodne ze stanem faktycznym, a z zapisów i przedłożonych dokumentów wynikało, że w sprawach dot. ww. podmiotów nie wniesiono sprzeciwu do listy wierzytelności – na tym etapie znajdowały się wszystkie przedłożone sprawy.
7. W przedłożonych kontrolującym aktach spraw, przed sporządzeniem projektu zgłoszenia wierzytelności pracownik SEW zbierał dane o upadłym m.in. o wysokości zaległości w podatkach, dołączał informację o wysokości kosztów upomnienia oraz kosztów egzekucyjnych należnych organowi, wydruki ze SPE*D deklaracji podatkowych złożonych drogą elektroniczną oraz wydruki z podsystemu KONTROLA z zawartymi danymi dot. m. in. okresu i kwoty należnego podatku oraz ewidencję wysłanych upomnień i ewidencję TW.

Zdaniem kontrolujących funkcjonująca w Urzędzie procedura postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości zabezpiecza interes Skarbu Państwa. Odstępstwa w jej stosowaniu w zakresie m.in. braku opiniowania przez radcę prawnego oraz zatwierdzania przez Naczelnika Urzędu projektu zgłoszenia wierzytelności miały charakter formalny, w badanych przypadkach nie spowodowały negatywnych skutków dla Wierzyciela.

IV. Działania podejmowane przez NUS w stosunku do podmiotów posiadających duże zaległości

W celu zweryfikowania działań NUS podejmowanych wobec podmiotów o największych zaległościach kontroli poddano 4 losowo wybrane podmioty, które wystąpiły w *Zestawieniu zaległości organizacji na 31.12.2019 r.* (wybrani podatnicy o zaległościach > 50 tys. zł), na łączną kwotę 1 381 232,60 zł, co stanowi 32,92 % kwoty zaległości ogółem zawierającego 82 pozycje raportu. Wymienione zestawienie obejmuje nieprzedawnione zaległości włącznie do 2017 r. z podatku CIT, PIT, PPR, WKE.

Tryb postępowania w sprawie orzekania odpowiedzialności osób trzecich określony w art. 115 ustawy Op. został opisany w załączniku nr 3, natomiast określonych w art. 116 Op. w załączniku nr 4 do procedury (Zarządzenia nr 9/2014 NUS Wrocław – Śródmieście z 30.06.2014 r. w sprawie organizacji pracy w Dziale Spraw Wierzycielskich).

Dokonane w tym zakresie ustalenia wykazały:

W trzech sprawach nie wszczęto postępowań w sprawie orzekania odpowiedzialności osób trzecich.

W jednej sprawie NUS orzekł o zabezpieczeniu na majątku podatnika (8982215) zobowiązań podatkowych z tyt. VAT, a decyzją z 20.09.2019 r. (doręczoną podatnikowi 2.10.2019 r.) określił zobowiązanie w podatku VAT. NUS wyjaśnił, że wszczęcie postępowania podatkowego dotyczącego orzeczenia odpowiedzialności podatkowej osób trzecich planowane było na II kwartał 2020 r. Ze względu na sytuację w kraju spowodowaną pandemią i zaleceniami MF termin wszczęcia postępowania przesunięto na III kw. 2020 r.). Termin przedawnienia zobowiązania mija 31.12.2021 r.

W kolejnych dwóch sprawach nie inicjowano bezzwłocznie postępowań podatkowych w zakresie przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe na osoby trzecie.

W tym w jednym przypadku (8982157) pomimo zakończonego 16.01.2017 r. postępowania egzekucyjnego i pisma komórki SEW z 18.01.2017 r. o rozważeniu możliwości orzeczenia odpowiedzialności podatkowej na członków zarządu spółki za zaległości z tyt. podatku VAT za 12/2015 **nie wszczęto** postępowania podatkowego na członka zarządu (wszczęcie postępowania podatkowego w tym zakresie zaplanowano do końca kwietnia 2020 r. jednak ze względu na sytuację w kraju spowodowaną pandemią i zaleceniami MF termin wszczęcia postępowania przesunięto na III kw. 2020 r.).

Postępowanie takie nie zostało również wszczęte w przypadku podatku akcyzowego, pomimo umorzenia 8.11.2018 r. postępowania egzekucyjnego i pisma Naczelnika Trzeciego US w Szczecinie z 29.04.2019 r. o rozważeniu możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie. Termin przedawnienia mija 31.12.2021 r.

Natomiast w kolejnym przypadku (8982202) postępowanie w sprawie orzeczenia odpowiedzialności za zaległości podatkowe podjęto po 46 miesiącach od wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (postępowanie egzekucyjne umorzono 28.04.2016 r.), a 28.02.2020 r. SEW wydał postanowienie o wszczęciu postępowania podatkowego w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z o.o. z tyt. podatku CIT za 2014 oraz VAT za 5-7,9/2015 wraz z odsetkami i kosztami postępowania egzekucyjnego.

Powyższe narusza § 1 ust. 2 załącznika nr 4 do procedury, który mówi, że *postępowania w sprawie odpowiedzialności podatkowej osób trzecich należy inicjować bezzwłocznie, tak aby w sposób wyczerpujący przeprowadzić postępowanie dowodowe i nie dopuścić do rozpoznania sprawy w warunkach przedawnienia zobowiązania podatkowego oraz § 1 ust. 4 - niedopuszczalnym jest po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji nieuzasadnione odwołanie momentu wszczęcia postępowania w przedmiocie orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich.*

W ww. sprawie nie wydano postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z o.o. w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT-4 za 7,8,9/2015, w tym stwierdzono brak tytułu wykonawczego na zaległość za 9/2015 w wysokości 88 zł.

Jak wyjaśnił Kierownik SEW ww. spółka posiada między innymi zaległości podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT-4 za okres lipiec, sierpień i wrzesień 2015r. w ogólnej wysokości - należność główna 421 zł oraz odsetki za zwłokę. Referat Spraw Wierzycielskich SEW rozważał możliwość wystąpienia z wnioskiem do Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław — Śródmieście w sprawie odstąpienia od skierowania do Działu Podatków Dochodowych i Podatku od Towarów i Usług SPV prośby o wydanie decyzji orzekającej odpowiedzialność ww. spółki jako płatnika za zobowiązania podatkowe ze względu na ekonomikę postępowania. W wyjaśnieniach z 8.07.2020 r. (w zw. z pismem IWW z 26.06.2020 r. wystosowanym w oparciu o art. 35 ustawy z 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej) NUS wskazał na pismo 0228-EA.511.593.2016 z 18.05.2016 r. (akta przedłożone w trakcie kontroli nie zawierały wymienionego pisma). W przytoczonym piśmie organ egzekucyjny poinformował Wierzyciela, iż nie podjął postępowania egzekucyjnego w stosunku do zaległości podatkowej PIT-4, a tytuł wykonawczy 0228-SW.522.1765.2016 zwrócono w związku z przepisem art. 29 § 2 pkt 2 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 poz. 599) z uwagi na duże prawdopodobieństwo, iż organ egzekucyjny nie uzyska kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne. Powołał się na orzecznictwo sądów, które na przełomie 2015/2016 roku stało na stanowisku, że jeżeli postępowanie egzekucyjne nie było prowadzone, to był brak możliwości orzeczenia odpowiedzialności osoby trzeciej za zaległości dłużnika. Orzekając o odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej organy podatkowe obowiązane są wykazać, że egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Natomiast obecnie orzecznictwo kieruje się zasadą, że egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna, odstąpiono od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, albo nie przystąpiono do egzekucji administracyjnej w wyniku uprawdopodobnienia przez organ egzekucyjny braku możliwości uzyskania w toku egzekucji administracyjnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne. W świetle przepisu art. 108 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej postępowanie w sprawie odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie może zostać wszczęte przed dniem doręczenia decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta.

W związku z tym, iż Spółka posiada zaległości podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT-4 za okres lipiec, sierpień i wrzesień 2015 r. w ogólnej wysokości - należność główna 421 zł plus odsetki za zwłokę, odstąpiono od wydania decyzji orzekającej odpowiedzialność ww. spółki jako płatnika za zobowiązania podatkowe ze względu na ekonomikę postępowania i tym samym uznano, iż wszczęcie postępowania podatkowego w zakresie odpowiedzialności osób trzecich jest niezasadne ze względów ekonomicznych.

Z wyjaśnień wynika, że w Urzędzie Skarbowym Wrocław – Śródmieście nie podjęto wewnętrznych ustaleń co do kwoty zobowiązania podatkowego, poniżej której nie są wszczynane postępowania w sprawie odpowiedzialności podatkowej osób trzecich. Wprowadzono ustną zasadę, że każda sprawa jest analizowana indywidualnie i oceniana między innymi pod względem ekonomiki postępowania.

W sprawie (8982205) dot. podatku VAT za m-ce 1, 4-6, 9, 10-12/2015 i I kw. 2016, jak wyjaśnił 3.07.2020 r. NUS, organ podatkowy 4.08.2018 r. wystosował wniosek o orzeczenie odpowiedzialności podatkowej osób trzecich do NUS Wrocław-Krzyki, właściwego miejscowo do ww. postępowania. Wg informacji uzyskanej od pracownika komórki SEW US Wrocław-Krzyki w ww. sprawie prowadzone jest postępowanie podatkowe. Termin przedawnienia zobowiązań upływa z dniem 27.04.2022 r., z tytułu podatku VAT za IV kw. 2016 termin przedawnienia upływa z dniem 31.12.2022 r., z tytułu podatku CIT-8 oraz CIT odsetek od nieuregulowanych zaliczek za m-ce 5, 6, 9, 11/2015 upływa z dniem 31.12.2021 r.

Ponadto w sprawie (8982157) zwrócono uwagę na wskazanie w postanowieniu o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z 16.01.2017 r., że spółka nie figuruje jako właściciel lub współwłaściciel jakiegokolwiek pojazdu. Natomiast z wydruku z CEPiK z 7.11.2018 r. dołączonego do postanowienia o umorzeniu postępowania z 8.11.2018 r. wynika, że spółka w poprzednich latach była właścicielem 3 samochodów osobowych.

Z uwagi na wydanie kolejnego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w 2018 r. kontrolujący nie wnosili o wyjaśnienie powstałej rozbieżności w zakresie majątku ruchomego.

Z przedłożonych dokumentów i złożonych wyjaśnień wynika, że pomimo przewlekłości w prowadzeniu postępowań w badanych sprawach nie doprowadzono do przedawnienia zobowiązań. Niemniej jednak należy zauważyć, że niestosowanie zapisów § 1 ust. 2 załącznika nr 4 procedury (zarządzenia Nr 9/2014 NUS Wrocław-Śródmieście) może doprowadzić do przedawnienia zobowiązań.

V. Działania podejmowane przez NUS w stosunku do podmiotów objętych kontrolą w 2017 r., co do których stwierdzono niedostateczne czynności.

Próbą kontrolną objęto 3 podmioty z największym zadłużeniem i stwierdzonymi nieprawidłowościami w trakcie kontroli przeprowadzonej w 2017 r. Podmioty te wystąpiły również na *Zestawieniu zaległości organizacji* na 31.12.2019 r. i zostały zbadane pod kątem podjętych przez NUS działań zmierzających do zakończenia sprawy.

Oceny tego zagadnienia dokonano, wyłącznie na podstawie wyjaśnień złożonych przez Kierownika SEW (z uwagi na sytuację epidemiczną konieczność zawieszenia prowadzenia czynności bezpośrednio w US), który wskazał:

1. W sprawie 0228-SEW.724.274.2017 podejmowano działania polegające na systematycznym poszukiwaniu majątku, kierowano zapytania do ZUS w celu zidentyfikowania płatnika składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne zobowiązanego, uzyskania informacji czy pobiera świadczenia emerytalne/rentowe, jaki jest nr rachunku bankowego, z którego dokonywane są wpłaty składek przez zobowiązanego oraz o wskazanie znanych rachunków bankowych ww. osoby do aplikacji Ognivo. Występowano do Prokuratury Rejonowej o udzielenie informacji o terminie zakończenia postępowania karnego skarbowego, uzyskano informacje, że postępowanie o przestępstwo z Kodeksu karnego i Kodeksu karnego skarbowego pozostaje zawieszone. Składano również elektroniczne wnioski o wpis hipoteki przymusowej na nieruchomości gruntowej będącej w posiadaniu zobowiązanego. NUS złożył również wniosek o ogłoszenie upadłości, lecz ze względu na ekonomikę postępowania w wyniku odstąpienia przez Naczelnika od złożenia oświadczenia o poniesieniu kosztów postępowania upadłościowego Sąd wniosek oddalił. Następnie złożono wniosek do Sądu Rejonowego w sprawie orzeczenia pozbawienia dłużnika na okres 10 lat prawa do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej

działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia. Zakaz został orzeczony, jednak dłużnik wniósł apelację na postanowienie sądu. Rozprawę apelacyjną przewidziano na 15 kwietnia 2020 r.

2. W sprawie SW/524-47/15, na bieżąco monitorując działania syndyka w toczącym się postępowaniu upadłościowym NUS wniósł zarzuty przeciwko ostatecznemu planowi podziału funduszków masy upadłości wskazując błędy w określeniu kategorii zaspokojenia wierzytelności oraz kwoty zaległości dłużnika. Wobec podjętych działań sprostowano ostateczny plan podziału funduszków masy upadłości. Dłużnik dokonał przelewu kwoty wynikającej z ostatecznego planu podziału na konto tut. urzędu skarbowego. Sąd zakończył postępowanie upadłościowe wobec dokonania ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości.
3. W sprawie SW/4260-8/14 wskazano, że spółka, wobec której została ogłoszona upadłość po wykreśleniu z rejestru KRS, nie prowadziła działalności gospodarczej i nie generowała kolejnych zaległości podatkowych. Ponadto DIAS we Wrocławiu uchylił w całości decyzje organu podatkowego I instancji w sprawie orzeczenia odpowiedzialności podatkowej członków zarządu tej spółki za zaległości podatkowe za 2010 r. z tyt. VAT i CIT, a postępowanie podatkowe w ww. zakresie zostało umorzone. Natomiast Syndyk masy upadłości dłużnika w złożonym sędziemu komisarzowi sprawozdaniu końcowym przedstawił końcowe rozliczenie rachunkowe.

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień, komórka SEW systematycznie poszukiwała majątku i kierowała zapytania do dostępnych aplikacji oraz odpowiednich instytucji. Składano również elektroniczne wnioski o wpis hipoteki przymusowej oraz wnioski do Sądu w sprawie orzeczenia pozbawienia prawa prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej lub reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia. Ponadto terminowo składano do sądu dokumenty w zakresie postępowania upadłościowego i analizowano informacje publikowane przez sąd. Również na bieżąco komórka SEW monitorowała w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych wszystkie sprawy zawisłe przed sądem, co pozwoliło na odpowiednio szybkie reagowanie w przypadku np. błędów lub nieuwzględnienia wierzytelności przez syndyka, czy w ostatecznym planie podziału funduszków masy upadłości. Tym samym uznać należy, że podejmowano działania adekwatne do bieżącej sytuacji.

Ocena skontrolowanej działalności
<i>Pozytywna z uchybieniami</i>
Uzasadnienie oceny
Na podstawie dokonanych ustaleń przyznano ocenę pozytywną z uchybieniami. W wystąpieniu pokontrolnym z 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej polecił wdrożyć procedury w zakresie postępowania upadłościowego, aktywnie uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym na każdym jego etapie oraz odpowiednio dokumentować podejmowane działania w celu efektywnej likwidacji zaległości, w tym poprzez czynny udział Naczelnika Urzędu Skarbowego jako wierzyciela publicznoprawnego na każdym etapie postępowania upadłościowego. Ponadto polecono podjąć aktywną współpracę między komórkami organizacyjnymi Urzędu, w celu efektywnego zarządzania wierzytelnościami, szczególnie ich terminowej windykacji. Ustalono, że wprowadzenie procedury postępowania ze zobowiązaniami podatkowymi podmiotów znajdujących się w upadłości pozwoliło uporządkować badany obszar, a jej stosowanie zabezpieczyć wykonanie zadań na każdym etapie postępowania upadłościowego, w tym interes Skarbu Państwa. Stwierdzono, że nierespektowanie zapisów uregulowań wewnętrznych w zakresie opiniowania przez radcę prawnego oraz zatwierdzania przez Naczelnika Urzędu projektu zgłoszenia wierzytelności nie spowodowało w badanych przypadkach negatywnych skutków dla Wierzyciela, ani uszczuplenia należności Skarbu Państwa. Nasuwają jednak wątpliwości, czy w trakcie prowadzonego postępowania obszar ten jest należycie monitorowany.

Ponadto zwrócono uwagę, że nie kontaktowano się z syndykami np. poprzez kierowanie pism o udzielenie informacji na temat przebiegu toczącego się postępowania upadłościowego, możliwości zaspokojenia i przewidywanego terminu jego zakończenia.

Dodatkowo kontrolą objęto działania podejmowane przez NUS w stosunku do podmiotów posiadających duże zaległości oraz podmiotów poddanych kontroli w 2017 r. W odniesieniu do podmiotów posiadających duże zaległości zwrócono uwagę na odwleknięcie momentu wszczęcia postępowania w przedmiocie orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich (2 na 4 przypadki). Jednak w żadnej ze spraw nie doprowadzono do przedawnienia zobowiązania. Natomiast w przypadku trzech losowo wybranych podmiotów poddanych kontroli w 2017 r. stwierdzono, że Urząd podjął odpowiednie działania mające na celu zakończenie prowadzonych przed sądem postępowań (oceny dokonano na podstawie wyjaśnień złożonych przez kierownika SEW).

Wnioski pokontrolne

W celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień Dyrektor poleca:

1. stosować zapisy rozdziału 5 punkt 8 Procedury P-01 I/1/2 w zakresie opiniowania przez radcę prawnego oraz zatwierdzania przez Naczelnika Urzędu projektu zgłoszenia wierzytelności,
2. współpracować z syndykiem w zakresie przebiegu toczącego się postępowania upadłościowego,
3. bezzwłocznie inicjować postępowania w sprawie odpowiedzialności podatkowej osób trzecich.

Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków

Z uwagi na zakres stwierdzonych uchybień Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu odstępuje od złożenia informacji o wykonaniu zaleceń.

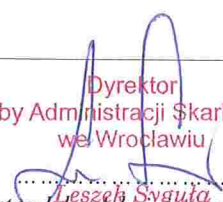
Pouczenie

Naczelnik Urzędu Skarbowego Wrocław-Śródmieście ma prawo przedstawienia stanowiska do sprawozdania, w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania. Przedstawienie stanowiska do sprawozdania nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

Pouczenie o terminie złożenia informacji o rezultatach wdrożonych zaleceń (*)

Nie dotyczy.

Wrocław, dnia 23.07.2020.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
we Wrocławiu

(Dyrektor Izby Administracji Skarbowej)